

ATOMY I CZĄSTECZKI

1. Wskaż proces, w którym **nie zachodzi** zjawisko dyfuzji.

- A. rozpylanie perfum
- B. parzenie herbaty
- C. malowanie ścian
- D. dodawanie detergentu do wody

2. Zaznacz zdanie fałszywe.

- A. Pierwiastek chemiczny jest zbiorem takich samych atomów.
- B. Pierwiastek chemiczny to substancja prosta, której nie da się rozdzielić na prostsze składniki.
- C. Masa atomowa siarki wynosi 16 u.
- D. 1 unit (1 u) to 1/12 masy atomu węgla.

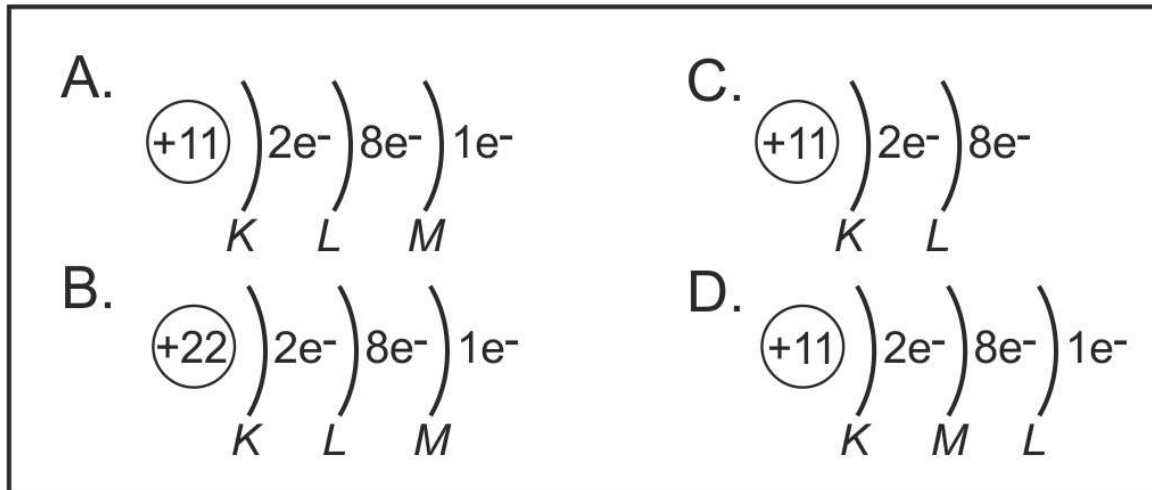
3. Rozpoznaj opisany pierwiastek i zaznacz jego symbol chemiczny.

Pierwiastek chemiczny z grupy węglowców. Liczba jego elektronów jest równa sumie protonów i elektronów atomu siarki.

						18		
						² He hel 4,003	1	
		13	14	15	16	17	10	
		⁵ B bor 10,811	⁶ C węgiel 12,011	⁷ N azot 14,007	⁸ O tlen 15,999	⁹ F fluor 18,998	¹⁰ Ne neon 20,180	2
		13	14	15	16	17	18	
		¹³ Al glin 26,982	¹⁴ Si krzem 28,085	¹⁵ P fosfor 30,974	¹⁶ S siarka 32,065	¹⁷ Cl chlor 35,453	¹⁸ Ar argon 39,948	3
	12							
	³⁰ Zn cynk 65,38	³¹ Ga gal 69,723	³² Ge german 72,63	³³ As arsen 74,922	³⁴ Se selen 78,96	³⁵ Br brom 79,904	³⁶ Kr krypton 83,798	4
	⁴⁸ Cd kadm 112,411	⁴⁹ In ind 114,818	⁵⁰ Sn cyna 118,710	⁵¹ Sb antymon 121,760	⁵² Te tellur 127,60	⁵³ I jod 126,904	⁵⁴ Xe ksenon 131,293	5
	⁸⁰ Hg rtęć 200,59	⁸¹ Tl tal 204,383	⁸² Pb ołów 207,2	⁸³ Bi bismut 208,980	⁸⁴ Po polon 208,982	⁸⁵ At astat 209,987	⁸⁶ Rn radon 222,018	6
	¹¹² Cn kopernik 285	¹¹³ Nh nihonium 286	¹¹⁴ Fl flerovium 289	¹¹⁵ Mc moscovium 289	¹¹⁶ Lv livermorium 292	¹¹⁷ Ts tennessine 294	¹¹⁸ Og oganeson 294	7

- A. C   B. O   C. Si   D. Ge

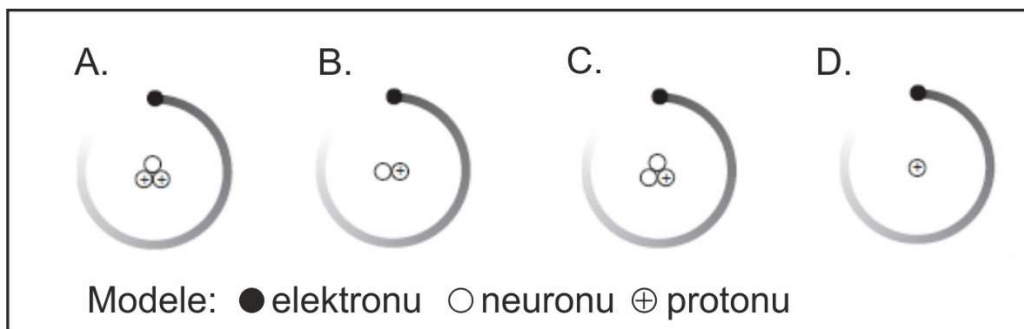
4. Zaznacz uproszczony model budowy atomu sodu.

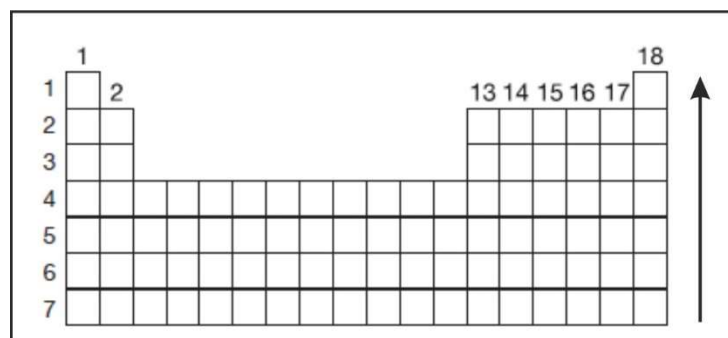
5. Wskaż symbol powłoki elektronowej, która może pomieścić maksymalnie 18 elektronów.

- A. K   B. L   C. M   D. N

6. Zaznacz model budowy atomu trytu.

7. Wskaż właściwość, która zmniejsza się zgodnie z kierunkiem strzałki na schemacie.

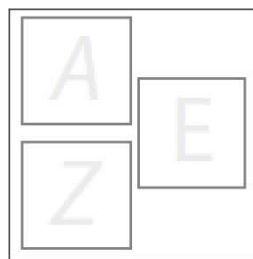

- A. aktywność chemiczna niemetali
- B. charakter niemetaliczny
- C. liczba powłok elektronowych
- D. zdolność przyjmowania elektronów

8. Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań dotyczących budowy atomu.

Atom jest zbudowany z jądra atomowego, w którym znajdują się dodatnio naładowane *protony / neutrony / elektrony*, oraz obojętne elektrycznie *protony / neutrony / elektrony*. Masa elektronu jest około 1840 razy *większa / mniejsza* od mas protonu i neutronu, stąd praktycznie cała masa atomu skupiona jest w jądrze atomowym.

9. Izotony to atomy różnych pierwiastków chemicznych, mające taką samą liczbę neutronów w jądrze atomowym. Uzupełnij schemat, wpisując symbol literowy E oraz liczby A i Z izotopu krzemu, będącego jednocześnie izotonem atomu ^{27}Mg .

10. Ustal symbole pierwiastków chemicznych ukrytych pod oznaczeniami X i Z, wiedząc, że pierwiastki te wchodzą w skład związku chemicznego o wzorze sumarycznym X_2Z_3 , którego masa cząsteczkowa jest równa 208 u. W rdzeniu atomowym pierwiastka chemicznego Z znajdują się tylko dwa elektrony, a pierwiastek ten należy do grupy tlenowców.

